

ONDERWIJS

DE NIEUWE STUDENT IN DE TANDHEELKUNDE

Inleiding

Bij de aanvang van de studiejaren 1955/56 en 1956/57 werd een schriftelijke enquête gehouden onder de abituriënten van het VHMO, die hun universitaire studiekeuze te Utrecht op de tandheelkunde hadden laten vallen. De opzet van deze ondervraging was erop gericht om, naast enkele zakelijke gegevens, enig inzicht te verkrijgen in de beweegredenen die deze eerstejaars studenten ertoe hadden gebracht om het beroep van tandarts als maatschappelijke toekomst tot hun studiedoel te maken.

Van de uitkomsten werd beide keren verslag gedaan, de tweede maal ook in onderlinge vergelijking.*

Nadien zijn deze jaarlijkse sonderingen voortgezet bij het begin van de studiejaren 1957/58 en 1958/59. Het werd echter als een tekortkoming gevoeld dat het onderzoek alleen de voor de eerste maal te Utrecht ingeschreven tandheelkundige studenten zou betreffen; dank zij de medewerking van Prof. J. G. DE BOER werd tevens de gelegenheid verkregen de enquêteformulieren ter beantwoording ook voor te leggen aan de Groningse studiosi, die voor de tandheelkunde hadden geopteerd.

Het resultaat had derhalve thans betrekking op alle nieuwe studenten, zodat – voor zover zulks met een dusdanige ondervraging zich laat verwerkelijken – volledige gegevens zijn verkregen aangaande het oordeel der jongelieden over het vak hunner keuze en de aantrekkelijkheid die zij erin menen te zien.

Opzet

De inrichting van de vragenlijst was ook beide keren in grote trekken gelijk aan die bij de vooraf gegane enquêtes, alleen werd de formulering van enkele vragen iets gewijzigd voor zover deze voor een tot misverstand leidende interpretatie ruimte had gelaten. Aangezien ten tijde van het tandartsenconflict met de ziekenfondsen de mening was verkondigd dat hierdoor de toeloop tot de tandheelkundige studie ongunstig zou worden beïnvloed, werd dienaangaande een vraag aan de lijst toegevoegd voor de cursus 1957/58.

In 1958 was de in collegiale kring divergerende mening omtrent een al dan niet bestaand tekort aan tandartsen aanleiding ook dienaangaande het oordeel van de nieuwe studenten in te winnen. De strijd voor het behoud van de vrije uitoefening van het beroep als essentiële vorm, gaf reden om te informeren hoe zij zich hun toekomstige beroepswerkzaamheid denken.

Aantal nieuwe studenten

Bij de aanvang de cursus 1957/58 bedroeg het aantal eerstejaars te Groningen

*) T. v. T. 1956 blz. 898

26 en te Utrecht 81, in totaal 107. Vergeleken met een jaar tevoren betekende dit voor Utrecht een teruggang van 27. Het studiejaar 1958/59 compenseerde deze ruimschoots: te Groningen meldden zich 34, te Utrecht 102 nieuwelingen voor de inschrijving, tezamen 136. In hoeverre de teruggang in 1957 verband heeft gehouden met de economische malaise en de versterkte toeloop een jaar later met de alom verkondigde opleving in de bedrijvigheid, moge aan de beoordeling van de lezer worden overgelaten. Vermoedelijk wél van invloed kan geweest zijn de door de overheid ingevoerde gedeeltelijke vergoeding van de extra kosten van de tandheelkundige studie inzake de aanschaffing van het voorgeschreven instrumentarium, al worden hierin de studenten niet meer dan halverwege tegemoet gekomen. Het vrouwelijk element bij de nieuwkomers nam van 4 (alle in Utrecht) in 1957 toe tot 14 in het daaropvolgende studiejaar, zijnde 10% van het totaal.

Tabel 1
Voor de eerste maal ingeschreven:

	Cursus 1957/58		Cursus 1958/59	
	Groningen	Utrecht	Groningen	Utrecht
mann.	26	77	30	92
vrw.	—	4	4	10
totaal	26 +	81	34 +	102
	107		136	

Leeftijd nieuwe studenten:

De leeftijdsopbouw van de eerstejaars vertoonde als vanouds een niet onbelangrijke spreiding: van 17 tot 37 jaar.

Leeftijd	37	35	32	29	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17 jaar
1957-1958		1		1	1	1	4	3	14	4	9	24	25	16	4 „
1958-1959	1		1	1	3	1	3	2	8	9	8	32	38	19	8 „

De grootste groep wordt gevormd door de 18 tot 20-jarigen: in 1957 maakten zij in totaal met een sterkte van 65 drievijfde uit van de voor de eerste maal ingeschreven studenten. De daarbij aansluitende groep van 21 tot 23-jarigen, 27 in getal, vertegenwoordigde een kwart.

In 1958 was van de nieuw gekomenen 65% 18 tot 20 jaar, 18% 21 tot 23 jaar bij het begin van de studie.

De overige jaarklassen worden grotendeels gevormd door studenten, die bij nadere beschouwing het universitaire roer hadden omgegooid om de eerst-gekozen studie te verwisselen voor die der tandheelkunde en daarnaast door degenen die na gedurende langere of korter tijd een maatschappelijke functie

te hebben vervuld, gemeend hadden hun duurzaam heil in ons beroep te moeten zoeken. Tegenover deze laatkomers staan de „voorlijken”, waarvan in 1957 4 en in 1958 als 17-jarigen 10 voor de tandheelkunde werden ingeschreven.

Vooropleiding

Gelijk ook bij het vorige onderzoek was gebleken worden de nieuwe studenten in de tandheelkunde in overgrote meerderheid gerecruteerd uit de bezitters van het einddiploma H.B.S.-B. Zo waren dit in 1957 op het totaal van de 107 nieuwe studenten niet minder dan 91 tegenover 16 gymnasiasten. In 1958 waren van de 136 voor de eerste maal ingeschrevenen 107 afkomstig van de H.B.S. tegenover 28 die voorbereidend hoger onderwijs hadden genoten. Een had als extraneus toegang tot de universiteit verkregen. De verhouding was in het eerstgenoemde jaar derhalve bijna 6 tegen 1, in 1958 bijna 4 tegen 1. Onder de meisjes-studenten is naar verhouding de gymnasiale vooropleiding veel gunstiger, tegenover die van de H.B.S. te Utrecht zelfs paritair vertegenwoordigd.

	Cursus 1957/58		Cursus 1958/59	
	Groningen	Utrecht	Groningen	Utrecht
Gymnasium	4	12 (2)	5 (1)	23 (5)
H.B.S.	22	69 (2)	29 (3)	78 (5)
Extraneus	—	—	—	1

() == vrouwelijke studenten

Levensbeschouwelijk verklaarden in 1957 van de 107 nieuw ingeschrevenen zich 27 rooms katholiek, 40 hervormd en 7 gereformeerd, terwijl 33 hadden ingevuld tot geen kerkgenootschap te behoren.

Onder de 136 eerstejaars in 1958 hadden 38 aangegeven rooms katholiek te zijn, 54 hervormd, 8 gereformeerd en 3 israeliet; 28 verklaarden zich buiten enig kerkelijk verband, terwijl 5 de betreffende vraag oningevuld hadden gelaten.

Geografische herkomst.

De nieuwe studenten, die zich in 1957 te Groningen hadden aangemeld waren afkomstig uit de provincies Groningen (4), Friesland (6), Drente (3), Overijssel (1), Noordholland (3), Zuidholland (3), Utrecht (1), Noordbrabant (1) en Limburg (2). Op 2 formulieren was hieromtrent geen mededeling gedaan.

Te Utrecht stamden voor de betreffende cursus de eerstejaars uit de provincies Drente (1), Utrecht (11), Gelderland (15), Noordholland (13), Zuidholland (27), Noordbrabant (5), Zeeland (1) en Limburg (4). De gebieden overzee (Suriname en Curaçao) waren door 4 nieuwe studenten vertegenwoordigd. Drie formulieren waren op dit punt oningevuld gebleven.

Te Groningen leverden de vier noordelijke provincies de helft van het totaal, in Utrecht bracht de randstad Holland het leeuwedeel (54 van totaal 81) en wel tweederde van de toeloop. Gelderland meegerekend was 85% van de nieuw-gekomenen afkomstig uit het middengebied van ons land.

Onderwijs

In antwoord op de desbetreffende vraag hadden van alle eerstejaars in 1957 bijna de helft hun vacantiadres in een grote stad (49%), bijna een kwart was afkomstig uit een provinciestad, terwijl van een iets groter aantal (32%) de ouders in een dorp woonden.

Geografische herkomst

1957/1958	Gron.	Friesl.	Drente	Overijs.	N.H.	Z.H.	Geld.	Utr.	Zeel.	N.Brab.	Limb.
Groningen	4	6	3	1	3	3	—	1	—	1	2
Utrecht	—	—	1	—	13	24	15	11	1	5	4
1958/1959											
Groningen	15	4	2	4	1	2	3	—	—	1	2
Utrecht	—	—	—	7	18	33	11	18	3	7	4

Voor het studiejaar 1958/59 hadden te Groningen drie kwart van de eerstejaars hun ouderlijk domicilie in een der vier noordelijke provincies. Te Utrecht was twee derde deel van de nieuwkomers afkomstig uit de randstad Holland; met Gelderland meegeteld behoorde vijfde thuis in het middengebied van ons land. Ingedeeld naar de woonplaats kwam 44% uit een grote stad, 30% uit een provinciestad en bijna een gelijk aantal uit een dorp.

Omzwaai naar de tandheelkunde

Onder de in 1957 voor de eerste maal ingeschreven studenten in de tandheelkunde waren er te Groningen 7 en te Utrecht 12 die hun studie, resp. werkzaamheid tevoren in een andere richting hadden aangevangen. Uit de verkregen gegevens viel af te leiden dat 7 eerst geneeskunde hadden gestudeerd en 2 in de natuurwetenschap. 4 hadden eerst op geografie, economie, bouwkunde en farmacie hun zinnen gezet terwijl 1 zich in de zeevaartkunde had bekwamd. Van een laatste moet worden aangenomen dat hij uit een maatschappelijke werkring naar de tandheelkundige studie was overgegaan.

Bij het begin van de cursus 1958/59 waren er in totaal 13 die zich tot de tandheelkunde hadden bekeerd, n.l. 2 in Groningen en 11 in Utrecht. Uit de studie der geneeskunde stapten 6 (1 + 5) over, uit de wis- en natuurkunde 3 (1 + 2); voorts 1 uit de sociologie en 1 uit de rechtswetenschap. Van twee bleef de geabandonneerde studierichting of werkring onbekend.

De voor de overgang opgegeven beweegredenen voor deze frontverandering wisselde van „theoretisch en abstract”, meer toekomstmogelijkheid, aantrekkelijkheid van vrij beroep, technische inslag, meer bij geardeerdheid passend tot: verandering in de indeling van de verlaten studie.

Bekendheid met de studie

De vraag of en in hoeverre de nieuwelingen van 1957 op de hoogte waren van wat hen in de studie der tandheelkunde te wachten stond, leverde als uitkomst dat 9 verklaarden hiervan goed op de hoogte te zijn; het leeuwedeel, 85, niet

meer dan enigszins. Daarnaast bekenden 12 dat zij zich zonder enige voorwetenschap in dit avontuur gingen storten.

Van de eerstejaars van de cursus 1958/59 gaven 23 op dat zij goed op de hoogte waren van wat hen te wachten stond; 105 daarentegen enigszins. Niet op de hoogte waren er alleen te Utrecht 6. Bij de beantwoording van deze vraag lieten 3 der ondervraagden verstek gaan.

Relatie tot de tandheelkunde

Deze meerdere of mindere bekendheid met de opleiding houdt tot op zekere hoogte verband met familiale of andere relatie tot het beroep en de studiekeuze. Uit de voor het studiejaar 1957/58 verkregen gegevens is gebleken dat 13 eerstejaars een tandarts als vader hadden, 1 een broer, 7 een oom, 10 een neef terwijl bij 2 de familieband ongenoemd bleef.

Voorts noemden 27 een vriend, en vonden 3 hun contact met de tandtechniek en ook 3 hun relatie met de dentalhandel vermeldenswaard.

Geen enkele betrekking tot de tandheelkunde verklaarden 39 te bezitten en 4 onthielden zich van elke mededeling; de zojuist genoemde groep omvat derhalve ongeveer tweevijfde van alle ondervraagden.

Bij de eerstejaars van het studiejaar 1958/59 waren de relaties, die mogelijk bij de definitieve studiekeuze van invloed zijn geweest, van nog groter verscheidenheid. Een vader of moeder die tandarts is hadden 7 nieuwe studenten, een oom 9 en een neef ook 9, broers 3 en tante 4; 2 hadden een zwager. In 5 antwoorden werd als relatie de patroon genoemd, die blijkbaar in een of nader opzicht stimulerend had gewerkt. Ook de eigen tandarts zomede deze figuur als buurman werden in twee gevallen gereleveerd. De grote meerderheid onderhield relaties met een vriend of kennis als tandarts (of student) n.l. 84.

Handigheid als reputatie

Op het enquêteformulier was voorts een vraag gesteld, die aldus luidde: „Van het beroep van tandarts wordt verondersteld dat men daarvoor „handig” moet zijn. Hebt u in uw familiekring een dusdanige reputatie?”

Een bevestigend antwoord in 1957 gaven 65, zijnde 60%, waarnaast 13 dit als „enigszins” kwalificeerden en 27 verklaarden deze reputatie niet te bezitten. Van antwoord onthielden zich 7.

Van de nieuwelingen in 1958 stonden 80 bij hun familie als handig te boek, nagenoeg ook 60%; bovendien meenden 26 deze eigenschap enigermate te bezitten. Slechts 18 konden naar eigen verklaring op de onderhavige reputatie niet bogen, waarbij wellicht gevoegd mogen worden de 12 die er zich niet over hebben willen uitlaten.

Een met deze eigenschap verband houdende voorkeur voor knutselen bezaten van de in 1957 aangekomen studenten 58 of wel de helft, zin voor handenarbeid 34, terwijl 19 opgaven geen voorkeur voor een van beide te bezitten. De knutselaars maakten in 1958 ten getale van 74 eveneens ruim de helft uit van de nieuwe tandheelkundige studiosi; naast liefhebbers van handenarbeid

(43) waren er 32 die aantekenden geen ambitie in het een of het ander te bezitten. Op twee formulieren ontbrak elke mededeling.

Motieven bij de studiekeuze

Ten einde de beantwoording van de desbetreffende vraag te vergemakkelijken werden de mogelijke beweegredenen gespecificeerd.

De vraag was als volgt geformuleerd:

Wat heeft U de tandheelkundige studie doen kiezen?

- a. de studie trekt mij aan;
- b. de maatschappelijke positie van tandarts lijkt mij;
- c. de dagelijkse werkzaamheden van de tandheelkundige praktijk lijken mij prettig;
- d. het beroep lijkt mij financieel gunstig;
- e. andere beweegredenen (welke?)

Hoe hebben de nieuwelingen van 1957 hierop gereageerd? Van de 107 onderzochten gaven 18 te kennen dat zij uitsluitend door de studie werden aangetrokken, 6 dat alleen de maatschappelijke positie voor hen beslissend was geweest. De dagelijkse werkzaamheden in de praktijk domineerden bij 24 terwijl slechts één ronduit verklaarde dat de financiële vooruitzichten hem hadden doen besluiten tandarts te worden.

Het ligt voor de hand dat de meesten meer dan één overweging hebben laten gelden. Zo spraken 19 zich uit voor twee der in de vraag genoemde motieven; 16 gaven te kennen door drie ervan te zijn geleid en 7 dat hun besluit om tandarts te willen worden was ingegeven door alle genoemde factoren. Een student had onder e. als enig motief vermeld dat er te veel artsen waren, een ander dat het vrije beroep hem had aangetrokken.

Gaat men na in welke mate de genoemde motieven een rol hebben gespeeld dan blijkt dat van de 107 studenten 60 (56%) (ook) door de studie werd aangetrokken; 33 (31%) de maatschappelijke positie van de tandarts eveneens een positieve waarde hadden toegekend. Aan de dagelijkse werkzaamheden in de praktijk meenden 66 (61%) mede een motief voor hun studiekeuze te kunnen ontleenen, terwijl 34 (31%) de financiële vooruitzichten niet onberoerd hadden gelaten.

De overeenkomstige gegevens, verkregen bij het begin van het studiejaar 1958/59 vertoonden het volgende beeld. Uitsluitend door de studie waren 16 nieuwelingen aangetrokken, de maatschappelijke positie was voor 9 het enige motief voor hun studiekeuze geweest. De dagelijkse werkzaamheden fascineerden 28, terwijl wederom slechts één op de financiële vooruitzichten zijn besluit om tandarts te worden had gebaseerd. Van de combinatie van meer motieven geeft de betreffende tabel een overzicht. Daaraan is hier alleen ontleend dat de aantrekkelijkheid van de studie bij 68 van de in totaal 136 studenten (bij 50% derhalve) mede een overweging had gevormd; de maatschappelijke positie

trok 49 (36)% aan. Ook nu weer bleek dat de dagelijkse werkzaamheden in de praktijk het meest tot de verbeelding sprak en n.l. bij 88 (60%) en de financiële vooruitzichten het laagst genoteerd stonden bij de rangorde der overwegingen: 47 (34.5)% hadden deze mede in aanmerking genomen.

Verdeling van de onderscheidene motieven bij de studiekeuze

	1957/58	1958/59		1957/58	1958/59
a.	18	16	totaal a.	59	68
b.	6	9	b.	34	49
c.	23	28	c.	65	88
d.	1	1	d.	37	47
a + b	4	5			
a + c	10	21			
a + d	5	10			
b + c	5	7			
b + d	2	4			
a + b + c	4	2			
a + b + d	3	4			
a + c + d	8	2			
b + c + d	3	10			
a + b + c + d	7	8			

Men kan nu de vraag stellen: zijn uit de verkregen gegevens algemene conclusies te trekken? Wanneer men de uitkomsten over de opeenvolgende vier jaren naast elkaar legt dan blijkt daaruit een verrassende stabiliteit, zowel ten aanzien van de rangorde als van de mate waarin de onderscheidene motieven een rol spelen (in percenten uitgedrukt).

Studiejaar	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
	%	%	%	%
motief sub a.	62	56	59.5	50
„ „ b.	40	39	32.7	36
„ „ c.	64	84	60.6	60
„ „ d.	40	41	35.5	34.5

(N.B. De gegevens in de beide eerste kolommen hebben alleen betrekking op de studenten te Utrecht.)

Bij onderlinge vergelijking der gegevens blijkt in de eerste plaats dat in alle vier jaren de dagelijkse werkzaamheden in de praktijk het meest de belangstelling van de abiturienten van het VHMO hebben aangesproken; voorts dat de universitaire opleiding op de tweede plaats een aantrekkelijkheid vertegenwoordigde bij de definitieve beslissing. Een vrij constante waarde werd vervolgens toegekend aan de maatschappelijke positie en aan de financiële voor-

Onderwijs

uitzichten, zij het op de derde resp. vierde plaats. Neemt men in aanmerking dat op deze factoren als enig motief bij de studiekeuze in de vier jaren waarin deze enquête werd gehouden, in totaal op factor b. $1 + 3 + 6 + 8$, „voorkeursstemmen” werden uitgebracht tegen op factor d. $0 + 2 + 1 + 1$, dan mag daaruit gevoegelijk worden afgeleid dat de (veronderstelde) financiële vooruitzichten van het beroep pas in de laatste plaats een punt van beslissing hebben uitmaakt. De rangorde was derhalve c. a. b. d.

Beïnvloeding studiekeuze

Ten einde iets te weten te komen in hoeverre de studiekeuze uit eigen voorkeur dan wel onder invloed van de omgeving was gedaan, werd ook een vraag dien-aangaande aan de lijst toegevoegd.

Van de voor de cursus 1957/58 aangekomen studenten verklaarden 10 dat op hun beslissing door anderen invloed was uitgeoefend; nog 2 voegden eraan toe dat zulk slechts ten dele was geschied.

Bij de enquête voor het studiejaar 1958/59 werd de vraagstelling iets uitgebreid en geïnformeerd of de studiekeuze onder aanbeveling of langs de weg van overreding was tot stand gekomen. Uit de ontvangen antwoorden bleek dat 48 de studie hadden gekozen mede op aanbeveling. Van overreding was, naar uit de gegevens mocht worden opgemaakt, in geen enkel geval sprake geweest. Daarentegen waren er 16 studenten, die tegen ontrading in het besluit tandarts te worden, hadden genomen.

Invloed tandartsenconflict

Aan de vragenlijst voor de cursus 1957/58 werd om reeds genoemde reden ook de vraag toegevoegd of het tandartsenconflict een punt van overweging bij de studiekeuze had gevormd. Het bleek dat de nieuwe studiosi te Groningen zonder uitzondering van het conflict kennis hadden genomen; te Utrecht hadden 3 deze vraag niet beantwoord, de overigen waren er eveneens van op de hoogte. Een element voor nader beraad was het slechts bij 3 studenten te Utrecht wel geweest.

Tandartsentekort

Bij de aanvang van het studiejaar 1958/59 werd, gelijk reeds bij de inleiding is vermeld, het oordeel van de nieuwe studenten gevraagd omtrent een al dan niet bestaand tekort aan tandartsen. Te Groningen was men algemeen overtuigd van het tekort, slechts één student was van mening dat de tandheelkundige bezetting als voldoende kon worden beschouwd. Te Utrecht gaven 98 studenten te kennen dat naar hun oordeel van een tekort mocht worden gesproken, 3 hebben zich er niet over uitgelaten. Eén student was overtuigd van een groot tekort, een ander meende dat voor het westen van het land een onderbezetting niet bestond, een derde sprak van „nog voldoende mogelijkheden”, vermoedelijk voor vestiging.

Vrij beroep – dienstverband

Als laatste vraag vermeldde het formulier van 1958: „Waarom zou U de voorkeur geven: a. zelfstandige uitoefening van het beroep; b. werkzaamheid in dienstverband bij overheid, ziekenfondskliniek of bedrijf?”

Van de 34 Groningse studenten verklaarden 32 zich voor zelfstandige werkzaamheid en 2 voor een ambtelijke praktijkuitoefening. Te Utrecht gaven 94 de voorkeur aan een zelfstandige uitoefening, de overige 8 prefereerden een werkzaamheid in dienstverband, waarbij de voorkeur van de meisjes-studenten bijna gelijkmatig verdeeld was (a. 7 b. 6, 1 „nog geen plan”).

De conclusie moet dan ook luiden dat de praktijkbeoefening als vrij beroep nog steeds de vorm is waarin, althans bij het mannelijke deel van de jongste studentengeneratie, deze zich voorstelt in de toekomst werkzaam te willen zijn.

P. H. BUISMAN

BEROEPSBELANGEN

DE BEHOEFTE AAN TANDARTSEN

In een vorig nummer konden in het kort enkele conclusies worden vermeld waartoe de commissie-Dalmulder van het Interuniversitair Contactorgaan o.m. met betrekking tot de tandheelkundige opleiding was gekomen. Het lijkt van voldoende belang om daaromtrent meer uitvoerig verslag te doen aangaande de statistische bevindingen, neergelegd in het betreffende rapport van de Commissie voor Statistiek van genoemd contactorgaan, een instelling van de gezamenlijke Nederlandse universiteiten en hogescholen, waarin zowel de colleges van curatoren als de senaten vertegenwoordigd zijn.

Omtrent de onderhavige commissie-Dalmulder zij vermeld, dat deze is samengesteld uit 9 leden; belangrijk voorbereidend werk werd verricht door medewerkers van het C.B.S., van het Centraal Planbureau en door Dr. J. GODEFROY. De resultaten hiervan werden in eerste aanleg voorgelegd aan voor de onderscheidene studierichtingen in het leven geroepen werkgroepen van hoogleraren. Op grond van het daaruit voortgevloede overleg konden de definitieve ramingen worden opgesteld.

Op grond van de betrekkelijke waarde van de over zo lange tijd in de toekomst geprojecteerde verwachtingen omtrent toeloop en behoefte zal de commissie de door haar opgestelde ramingen toetsen aan de ontwikkelingen in de praktijk en om de 2 tot 3 jaar, mede aan de hand van nieuwe, meer verfijnde rekenmethoden, opnieuw rapporteren.

Hoewel het Rapport, onder de titel: „De ontwikkeling van het aantal academici tot 1980 *) het aanbod en de behoefte voor vrijwel alle studierichtingen onder de loupe heeft genomen, is voor ons de bevinding ten aanzien van de tandheelkunde het meest van belang, weshalve de weergave van de waardevolle inhoud hiertoe wordt bepaald.

Hieromtrent treft men de onderstaande beschouwing aan:

De werkring van tandartsen

In 1957 waren 2350 tandartsen in Nederland werkzaam tegenover 1550 in 1947 en 1030 in 1934. Van de medio 1957 werkenden oefende 94% een praktijk uit, terwijl 6% bestond uit ambtenaren en specialisten.

*) Rapport van de Commissie voor Statistiek van het Interuniversitair Contactorgaan. Uitgave: Uitgeversmaatschappij W. de Haan N.V., Zeist 1959. Prijs f 5,90. 127 blz.